

॥२५॥ पलितोमूषिकः ॥२६॥ २७॥ तदामिषं तस्य उन्माथे वृतमामिषं ॥२८॥ सपत्नस्य सपत्नं बद्धं अनादृत्य ॥२९॥ शरस्तृणविशेषस्तत्समं पुष्पं ॥३०॥ ३१॥ ३२॥ ३३॥ ३४॥ ३५॥ गतैः आपदितैः जीवितं आपदि

तत्र स्मृत्यं वध्यं तेन कं बहुविधा मृगाः ॥ कदाचिदत्र मार्जारस्त्वप्रमत्तो व्यवध्यत ॥ २५ ॥ तस्मिन् बद्धे महाप्राणेश त्रौ नित्याततायिनि ॥ तं कालं पलितो ज्ञात्वा
प्रचचार सुनिर्भयः ॥ २६ ॥ तेनानुचरता तस्मिन् बने विश्वस्तचारिणा ॥ भक्ष्यं नृगयमाणेन चिराद्दृष्टं तदामिषं ॥ २७ ॥ स तमुन्माथमारुह्य तदामिषमभक्षयत्
॥ २८ ॥ तस्योपरि सपत्नस्य बद्धस्य मनसा हसन् ॥ आमिषे तु प्रसक्तः सकदाचिदवलोकयन् ॥ २९ ॥ अपश्यदपरं घोरमात्मनः शत्रुमागतं ॥ शरप्रसूनसंकाशं
हीविवरशायिनं ॥ ३० ॥ नकुलं हरिणं नाम च पलं ताघलोचनं ॥ तेन मूषिकगंधेन त्वरमाणमुपागतं ॥ ३१ ॥ भक्ष्यार्थं संलिहानं तं भूमावूर्ध्वमुखं स्थितं ॥ शाखा
गतमरिंचान्यमपश्यत्कोटरालयं ॥ ३२ ॥ उलूकं चंद्रकं नाम तीक्ष्णतुंडं क्षपाचरं ॥ गतस्य विषयं तत्र नकुलोलूकयोस्तथा ॥ ३३ ॥ अथास्यासीदियं चिंता तत्प्रा
प्य सुमहद्भयं ॥ आपद्यस्यां सुकष्टायां मरणे प्रत्युपस्थिते ॥ ३४ ॥ समंताद्भयउत्पन्ने कथं कार्यं हितैषिणा ॥ स तथा सर्वतोरुद्धः सर्वत्र भयदर्शनः ॥ ३५ ॥ अभ
वद्भयसंतप्तश्चक्रे च परमां मतिं ॥ आपदि नाशभूयिष्ठं गतैः कार्यं हि जीवितं ॥ ३६ ॥ समंतात्संशयात्सैषा तस्मादापदुपस्थिता ॥ गतं मांसं सहसा भूमिं नकुलो भक्ष
यिष्यति ॥ ३७ ॥ उलूकश्चेहतिष्ठं तं मार्जारः पाशसंक्षयात् ॥ न त्वेवास्मद्विधः प्राज्ञः संमोहं गंतुमर्हति ॥ ३८ ॥ करिष्ये जीविते यत्नं यावद्युक्त्या प्रतिग्रहात् ॥ न हि बु
द्धान्वितः प्राज्ञो नीतिशास्त्रविशारदः ॥ ३९ ॥ निमज्जत्यापदं प्राप्य महतीं दारुणामपि ॥ ४० ॥ न त्वन्यामिह मार्जारादतिपश्यामि सांप्रतं ॥ विषमस्थोऽत्ययं श
त्रुः कृत्यं चास्य महन्मया ॥ ४१ ॥ जीवितार्थं कथं त्वद्य शत्रुभिः प्रार्थितस्त्रिभिः ॥ तस्मादेनमहं शत्रुं मार्जारं संश्रयामिवै ॥ ४२ ॥ नीतिशास्त्रं समाश्रित्य हितमस्योप
वर्णये ॥ येनेमं शत्रुसंघातं मतिपूर्वेण वंचये ॥ ४३ ॥ अयमत्यंतशत्रुर्मेवैष मयं परमंगतः ॥ मूढो ग्राहयितुं स्वार्थं संगत्या यदि शक्यते ॥ ४४ ॥ कदाचिद्वसनं प्राप्य
संधिं कुर्यान्मया सह ॥ बलिना सन्निकृष्टस्य शत्रोरपि परिग्रहः ॥ ४५ ॥ कार्यं इत्याहुराचार्या विषमे जीवितार्थिना ॥ श्रेष्ठो हि पंडितः शत्रुर्न च मित्रमपंडितः ॥ ४६ ॥
ममत्वमित्रे मार्जारे जीवितं संप्रतिष्ठितं ॥ हंतास्मै संप्रवक्ष्यामि हेतुमात्माभिरक्षणे ॥ ४६ ॥ अपीदानीमयं शत्रुः संगत्या पंडितो भवेत् ॥ एवं विचिंतयामास मूषि
कः शत्रुचेष्टितं ॥ ४८ ॥ ततो र्यगति तत्त्वज्ञः संधिविग्रहकालवित् ॥ सांत्वपूर्वमिदं वाक्यं मार्जारं मूषिको ब्रवीत् ॥ ४९ ॥

नाशेन भूयिष्ठं प्रशस्तं कार्यं ॥ ३६ ॥ स्पष्टोऽध्यायशेषः ॥ ३७ ॥ ३८ ॥ ३९ ॥ ४० ॥ ४१ ॥ ४२ ॥ ४३ ॥ ४४ ॥ ४५ ॥ ४६ ॥ ४७ ॥ ४८ ॥ ४९ ॥